Rok VII

Nr. 59

DZIENNIK POMORSKI

Przedpłata:

Na „Dziennik Pomorski“ wraz z dodatkami „Rolnik“, „Anioł Stróż“, „Ognisko Domowe“ i „Dodatkiem niedzielnym“. — W ekspedycji miesięcznie 2.20 zł — z odnoszeniem 2.30 zł — w agencjach po za Chojnicami 2.30 zł — z odnoszeniem 2 45 zł — przez pocztę 2.54 zł — w ekspedycji kwartalnie 6,60 zł., przez pocztę już z odnoszeniem 7,62 zł. — W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strejków itp. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów.

Redakcja i Administracja: Chojnice, ul. Człuchowska 13.

Pocztowe konto czekowe 201 032

Konto bankowe: Bank Powiatowy, Chojnice.
Miejska Kasa Oszczędności, Chojnice.

Tel. 44 Adres telegr. „Dziennik Pomorski“. Skryt. poczt. 33

Chojnice, niedziela 13 marca 1927 r.

Ogłoszenia:

Ogłoszenia na 4-tej stronie 6 łamowej od wiersza mm. lub jego miejsce 10 gr, na 3-ej stronie 6 łam. 25 gr, na 2-ej stronie 6 łam. 50 gr. Dla Wolnego Miasta to samo w guld. gdańskich. Za tłomaczenie i ogłoszenia skomplikowane z zastrzeżeniem miejsca oraz z nieczytelnym rękopisem przy każdym poszczególnym wypadku 20% nadwyżki. Ogłoszenia z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Protest przeciw zniewadze kościoła.

Wielki wiec narodowy zapowiedziany jest na jutrzejszą niedzielę o godz. 1 w poł. na sali hotelu Centralnego. Będą przemawiali posłowie dwu stronnictw narodowych. Uchwalona zostanie rezolucja protestująca przeciw zniewadze kościoła przez „Głos Prawdy“.

Przeciw zakusom niemieckim.

Na wiecu tym poruszona będzie sprawa zakusów niemieckich do ziem polskich i zajęte stanowisko w tej sprawie.

Obrońca Pomorza i czi Pomorzanek

w osobie ks. senator Bolt oraz p. poseł Sacha jakoteż jeszcze jeden poseł z innego stronnictwa narodowego na wiecu tym wygłoszą treściwe referaty.

Ruch narodowy w Chojnicach jak widzimy ożywia się i wobec tego liczyć można z licznym udziałem gości tem więcej że dotąd skarżono się na brak rodzaju politycznych występów.

Zbrojny napad litewski na strażnicę graniczną.

Zaburzenie bezrobotnych w Pruszkowie. — Strejk włokienniczy. — Hołd na rozkaz.

Litwinów n leżałoby nareszcie nauczyć rozumu. Jak donoszą z Wilna 9 bm. o godz. 17 ej oddział litewskiej straży granicznej uzbrojony w granaty i karabiny maszynowe, przekroczył granicę polską, i z trzech odrazu stron zaatakował polską strażnicę Pod błędzie.

Pomimo swej szczupłości, załoga pod dowództwem sierżanta Patyczka atak przyjęła, odpierając napastników ogniem karabinowym. Po dłuższej walce litwini. że nie złamią bohaterskiej obrony wycofali się poza granicę.

Stwierdzono, że litwini strzelali kulami dum-dum. Strat w ludziach nie udało się jeszcze dotąd ustalić.

Tłum bezrobotnych wtargnął do magistratu w Pruszkowie domagając się przyjęcia delegacji robotników przez burmistrza. Bezrobotni zażądali pracy oraz doraźnych zasiłków pieniężnych, usunięcia z pracy tych, którzy nie pochodzą z Pruszkowa lub mają gospodarstwa rolne, oraz ściślej kontroli przy angażowaniu nowych robotników. Bezrobotni domagali się aby życzenia ich zostały spełnione do poniedziałku. Powodem rozgoryczenia bezrobotnych był fakt, że zarząd budowy kolejki elektrycznej przy angażowaniu personelu robotniczego pomijał mieszkańców Pruszkowa

Po przeprowadzeniu śledztwa 9 osób z tłumu aresztowano.

W Warszawie aresztowano Leonarda Sobieskiego b. podkomisarza policji śledczej,

Strejk włókienniczy. W trzecim dniu strejku w przemyśle włókienniczym stan rzeczy nagoól nie uległ zmianie. Na skutek odbytych wieców i pod wpływem komitetu strejkowego zmniejszyła się ilość robotników pracujących w Widzewskiej Manufakturze. Normalna praca odbywa się tylko w fabryce Finstera i w fabrykach firmy Klinge i Szulc. W szeregu innych fabryk pracują drobne oddziały robotników, utrzymujących kotły pod parą i gotowość fabryk do podjęcia pracy w razie powrotu robotników. Do strejku przyłączyli się w kilku zakładach wielkiego przemysłu pracownicy biurowi. W czwartek wieczorem odbyła się narada inspektora pracy z przedstawicielami strejkujących robotników. Na naradzie tej robotnicy oświadczyli gotowość przyjęcia pośrednictwa rządu, zastrzegając się jednak przeciwko arbitrażowi.

W sobotę, dnia 12 bm. przybędzie do Łodzi Jeneralny Inspektor Pracy p. Kiot, który w tymże dniu odbędzie naradę z przedstawicielami przemysłowców w sprawie strajku włókniarzy

Dnia 10 bm. w południe odbyła się w Ministerstwie Przemysłu i Handlu narada z przedstawicielami przemysłu włókienniczego w Łodzi w sprawie strejku.

W Bielsku i Białej strajkują ogółem 8 000 robotników, zajętych w wielkich fabrykach. W 13 tu małych fabrykach, zatrudniających 250 robotników, pracy nie przerwano. Robotnicy ci otrzymali 10 proc. podwyżki, na którą się zgodzili. Rokowań o zlikwidowanie strajku dotychczas nie podjęto. Strajk ma przebieg spokojny.

Imieniny na rozkaz. W artykule tak zatytułowanym krytykuje „Kurj. Pozn“ poufny okólnik do urzędów aby urzędnicy wysyłali telegramy imieninowe do premjera Piłsudskiego i zbierali hołdownicze telegramy ludności, czego nawet za czasów cesarskich w Niemczech a carskich w Rosji nieznano (ponadto p. Piłsudski nie jest głową państwa).

Bardzo mądry krok. Rząd Chili postanowił swych komunistów deportować na wyspę Robinsona Kruzoe na Oceanie Spokojnym.

W mieście Wuhu w Chinach przyszło do rozruchów przeciw Europejczykom. Rząd Amerykański przeciw rozruchom zaprotestował u rządu kantońskiego (Znaczy to tyle, co walenie pięścią w burzę.)

O zmianę ordynacji wyborczej.

Za koniecznością zmiany ordynacji wyborczej przemawiano stale, odkąd przy pierwszych i drugich wyborach sejmowych pokazało się, że z takim systemem wyborczym nie zdobędziemy się nigdy na Sejm któryby reprezentował naród polski godnie i z pożytkiem dla kraju. Jak dotąd nie było w naszym Sejmie nigdy stałej większości — nie miała jej ani prawica, ani lewica, a języczkiem u wagi były zawsze mniejszości narodowe które też to swoje stanowisko starały się umiejętnie wyzyskać ze szkodą dla państwa naszego Bo pominąwszy już to, iż dawniej wespół z lewicą uniemożliwiały stale prawicy przeprowadzenie swego programu politycznego i gospodarczego, ale i wobec rządzącej teraz lewicy doprowadziły one swojem spiskowaniem i robotą antypaństwową do tego że obecny rząd lewicowy musi się z niemi również borykać.

Mniejszości narodowe, to dzisiaj już rzecz jasna, są bezwzględnie wrogo usposobione dla Polski, której chcą szkodzić i dla tego należy użyć wszelkich sposobów, mogących się przyczynić do udaremnienia tej ich wrogiej działalności. A jednym ze sposobów, to właśnie odpowiednie przykrojenie naszej ordynacji wyborczej i zapewnienie w przyszłości Sejmowi stałej większości polskiej. Zaś co do mniejszości narodowych to takie przekrojenie ordynacji, które usunęłoby obecny ich wpływ w Sejmie, nie sprzeciwiałoby się absolutnie Konstytucji państwowej. a dla dobra państwa jest ono konieczne.

Dalej wskutek przebytej półtora-wiekowej niewoli i podziału między trzech zaborców społeczeństwo polskie wykazuje narazie takie różnice na punkcie wyrobienia obywatelskiego i pojmowania swego stosunku do państwa, że i tutaj w interesie naszej państwowości staje się konieczne odpowiednie ujęcie ordynacji wyborczej i zapewnienie słusznych praw tym czynnikom które wykazują więcej walorów państwowo-twórczych. Dla przykładu przytoczymy tutaj choćby tylko taki fakt, że gdy w zachodnich okręgach wyborczych korzystało przy ostatnich wyborach 80—90 proc. ludzi z przysługującego im prawa wyborczego, w środkowych coraz mniej, a we wschodnich już tylko 20—30 proc, to jednak tak tu jak i tam okręgi wyborcze wybierały jednakową liczbę posłów.

Nakoniec zaś, mówi się, już oddawna, że dałoby się jeszcze bez uszczerbku, zmniejszyć liczbę posłów w naszym Sejmie. W razie bowiem zmniejszenia liczby posłów potrzebaby odpowiedniej większej liczby głosów do uzyskania jednego mandatu poselskiego, a wobec tego istniejące dzisiaj partyjki wysilałyby się pewnie daremnie, albo też dałyby temu odrazu spokój.

Otóż w tych dniach musi się to rozstrzygnąć, czy i w jakiej mierze ordynacja wyborcza do Sejmu będzie zmieniona. Pięciolecie sejmowe w tym roku dobiega końca i według ustawy powinny jesienią się odbyć wybory na następny okres czasu. Wniosek o zmianę ordynacji wyborczej, który powirien wyjść albo od rządu, albo od stronnictw sejmowych, został wniesiony przez te ostatnie, mianowicie przez stronnictwa narodowe. Rząd natomost ogłosił w tej sprawie swoje niein eresowanie się nią wogole, co można sobie tłomaczyć na rozmaity sposób: obawą przed lewicą, która jest przeciwna jakiejkolwiek zmianie ordynacji wyborczej, albo rozbieżnością na tem tle we własnem gronie.

Wnioski stronnictw narodowych, ogółem cztery, są obecnie przedmiotem rozważań na Komisji Konstytucyjnej w Sejmie, która powinna je ile możności uzgodnione przedłożyć całemu zespołowi posłów do uchwały. Zmiana ordynacji wyborczej, jak wiadomo, może być dokonana zwyczajną większością głosów. Różnice między poszczególnemi wnioskami są nagoól niewielkie, to też porozumienie będzie zapewne możliwe. Ograniczenie liczby posłów zostanie prawdopodobnie zaproponowane o jedną czwartą, ilość mandatów w okręgach ma zależeć od udziału uprawnionych do głosowania we wyborach, a dla Kresów Wschodnich ile możności mają być przewidziane wybory kurjami, czyli że ludności polskiej tamże w każdym razie musiałyby również przypaść jakieś mandaty.

Stronnictwa narodowe, a więc Związek Ludowo-Narodowy, Piastowcy, Chrześc. Demokracja, Chrześc. Narodowi i N. P. R. mając zwyczajną większość w Sejmie, mogą przeprowadzić taką zmianę ordynacji wyborczej i do tego też obecnie zmierzają. Nie wiadomo jednak jakie ostatecznie stanowisko zajmie tutaj rząd i czy dopuści do takiej zmiany. Społeczeństwo powinno przeto w tej przełomowej chwili na zebraniach i w prasie dać jaknajbardziej stanowczy wyraz swemu pragnieniu co do zmiany ordynacji wyborczej, a z takim wyrazem niewątpliwie i rząd zechce się liczyć.

Wiadomości z Polski i ze świata.

Podwyższenie kapitału Państwowego Banku Rolnego. W najbliższej przyszłości kapitał Państwowego Banku Rolnego podwyższony zostanie z 13 mil na 25 mil. złotych, zgodnie z wymaganiami ustawy Banku Rolnego, przewidujący kapitał banku w kwocie 25 mil. zł.

Rebelja uczniaków żydowskich. W Wilnie w 7 klasie gimnazjum żydowskiego Welera powstał zatarg między uczniami i nauczycielami. Uczniowie ogłosili strajk. wyszli ze szkoły i zwołali wiec w ogrodzie miejskim. Policja nie dopuściła do wiecu, wobec czego uczniowie usiłowali jeszcze wieczorem. zebrać się.

W Tatrach zakwitły krokusy, co zapowiada rychłą wiosnę.

Okradzenie synagogi. Do synagogi miejscowej w Budapeszcie (Węgry) włamali się nieznani złoczyńcy i skradli cały skarbiec naczyń srebrnych i złotych z 16 i 17 wieku, bezcennej wartości artystycznej, oraz 120 klg. srebra.

U Niemców inaczej. Podczas ostatniego meczu w piłkę nożną, jaki rozegrano między „Sportklubem“ a żydowskim „Hakoah“ w Wiedniu doszło do niebywałej bójki, wszczętej przez umundurowanych wiedeńskich „hakenkreuzlerów“. Rozgrywkom przyglądało się 8 tysięcy widzów, wśród których gęsto uwijali się „hakenkreuzlerzy“, wznosząc co chwila szydercze przeciwżydowskie okrzyki. Gdy jeden z Żydów. biorących w meczu udział, podstawił swemu przeciwnikowi z drugiej drużyny nogę i tem samem doprowadził do upadku, wywiązała się na trybunach i boisku ogólna bijatyka, Z laskami w ręku uderzyli „hakenkreuzlerzy“ na Żydów, zadając im ciężkie urazy. Walka przeniosła się w wkrótce także poza boisko i dopiero wkroczenie policji konnej przywróciło porządek między rozindyczone strony.

Rząd japoński ogłosił urzędowe sprawozdanie z trzęsienia ziemi, według którego zginęło 2458 osób, 4107 zostało rannych, mnóstwo osób zginęło bez wieści. 6000 domów spłonęło a 2000 zostało uszkodzonych.

700 krotny morderca ujęty został w Piotrogrodzie Zbrodniarz jest widocznie godnym uczniem i bratem Lenina.

W Grudziądzu rozpoczęły się rozprawy przeciw 40 więźniom którzy to swego czasu zbuntowali się w grudziądzkim domu karnym.

Czytajcie Dziennik Pomorski

Trzeci rok sprawozdawczy Banku Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu w Grudziądzu.

W dniu 8 bm. odbyło się w Grudziądzu Walne Zgromadzenie Banku Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu na które przybyło około 70-ciu członków. Zebranie zagaił prezes Rady Nadzorczej p. poseł Krzywiński, poczem na przewodniczącego zgromadzenia wybrano prezesa p. T. Marchlewskiego. W imieniu Rady Nadzorczej zdawali sprawozdanie p. poseł Krzywiński oraz p. T, Marchlewski. Prezes Rady Nadzorczej w krótkich słowach scharakteryzował działalność banku w roku sprawozdawczym 1926, uwypuklając rozwój i znaczenie kupieckiej instytucji kredytowej dla pomorskich sfer handlowych. Przewodniczący Komisji Rewizyjnej p, T. Marchlewski uwydatnił trudności, z jakiemi bank musiał walczyć na tle kryzysu gospodarczego, jaki panował w roku 1926.

Następnie dyr. banku p. M. Pacoszyński w dłuższem przemówieniu zaznajomił zebranych z działalnością instytucji w roku sprawozdawczym. Schyłek roku 1925 i początek roku 1926 były okresami niezmiernie ciężkimi dla życia gospodarczego w ogólności a dla bankowości polskiej w szczególności. Mimo to Bank Kupiectwa Pomorskiego zdołał przetrwać nieprzyjazne warunki utrwalając swoje istnienie.

Po przeprowadzonej dyskusji, w której głos zabierali, pp. prezes Januszkiewicz i Brzeski z Torunia, Bidlecki i Heyka z Lubawy, Heinke i Czesław Nowacki z Grudziądza, przyjęto bilans, wykazujący tak w stanie czynnym jak i biernym kwotę zł. 481.995,80 udzielając tak zarządowi jak i radzie nadzorczej prawem przepisanego pokwitowania.

Zysk wykazany w kwocie zł. 3.621, — w porównaniu z obrotem — zł 14.000.000, — jest dość skromny co tłómaczy się spółdzielczą formą instytucji, nieobliczonej na zysk, lecz istniejącej poto, by okazywać kupiectwu odpowiednią pomoc już to w formie udzielenia dogodnego kredytu, już też w załatwianiu różnych transakcji bankowych przy możliwie minimalnych kosztach.

Na miejsce wylosowanych 4 ch członków Rady Nadzorczej pp. Bronikowskiego, Chmurzyńskiego, Klimka i Michalskiego wybrano wszystkich ponownie za wyjątkiem p. Michalskiego, na którego miejsce wszedł do Rady Nadzorczej p. dyr. Januszkiewicz, prezes Tow. Kupców Chrześcijańskich w Toruniu.

Z drukowanego sprawozdania, ktore zostało rozesłane członkom — udziałowcom wynika, że instytucja liczy obecnie 510członków, zamieszkujących w różnych miastach Pomorza. Po Grudziądzu największą liczbę członków udziałowców liczy Lubawa, gdzie istnieje oddział Banku, powołany do życia w roku 1925. Kapitał spółdzielni, zebrany drogą niskich, bo zaledwie 5-cio złotowych udziałów, wyraża się w kwocie zł 118 732

Po okresie 1925 roku, który był najniepomyślniejszy, gdyż jak wiadomo, po zachwianiu się kursu złotego, zapanował kryzys, który w pierwszej linji dotknął słabe kupiectwo polskie, zubożone przez inflację. Mimo, że Bank Kupiecki był organicznie związany z kupiectwem, potrafił Zarząd i Rada Nadzorcza tak pokierować interesami Banku, że instytucja została uchroniona od strat. Wszakże najpoważniejsze od dawna istniejące banki w tym czasie poniosły miljonowe straty, obniżając poważnie swoje kapitały zakładowe.

Wprawdzie Bank Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu jest instytucją nową, istniejącą zaledwie od 3 ch lat, jednak w tym okresie czasu zdołała sobie wyrobić dobre imię tak wśród sfer oficjalnych, banków państwowych tudzież szerokich sfer kupieckich i rzemieślniczych. To niewątpliwie rokuje jej jak najlepszą przyszłość.

KRONIKA.

CHOJNICE, dnia 12. marca 1927 r.

Dziś. Schd Pelagja p. Leander b. w.
12. 3. 27. Słońca wschód 5.1 zachód 17.33
Księżyc wschód 13.17 zachód —

— **Bibljoteka tow, Czytelni Ludowych**, przy ul. gimnazjalnej (hotel p. Kaletty) otwarta codziennie od godz. 6—7 po poł., w niedzielę i święta od godz. 12—1 w południe.

— **Osobiste**. W mieście naszem bawił w tych dniach w celach inspekcyjnych urzędów straży celnej i urzędów celnych p. Radwański prezes Dyrekcji Ceł i p. Kalinowski starszy inspektor straży celnej przy Dyrekcji Ceł w Poznaniu.

— **Wielki Wieczór Chopinowski** urządza grono profesorów tut. gimnazjum państwowego. Wieczor rozpocznie się jutrzejszej niedzieli wieczorem o godz. 8 w auli gimnazjum. Na program bardzo obfity i urozmaicony zdolny zadowolnić wybrednych nawet melomanów muzyki złożą się śpiewy solowe i choru, odczyt i koncert ulubionego zespołu muzycznego uczniów tut gimnazjum pod batutą p. prof. Wagnera. Liczny udział publiczności na wieczorku jest zapewniony.

— **Miejscowy oddział „Sokoła Zeńskiego"** jak się dowiadujemy już przystąpił do propagandy i werbowania członkin. Do tworzącego oddziału udział zadeklarowało już liczne grono Pań z wszystkich sfer obywatelskich miasta naszego. Komitet który zajmuje się organizowaniem Oddziału podany zostanie w przyszłych dniach do wiadomości poczem też doniesimy na czyje ręce składać należy zgłoszenia. Zebranie konstytucyjne odbędzie się około 21 bm.

— **W Polsce chciał znaleźć pracę**. W Doręgowicach w powiecie chojnickim przytrzymany został za nielegalne przekroczenie granicy państwowej z Niemiec do Polski obywatel niemiecki W. Bern. B. pozostając dłuższy czas bez pracy postanowił uciec z państwa gdzie miód i mleko płyną przez zieloną granicę do Polski w nadziei polepszenia sobie bytu.

— **Maciejewskich zwolniono**. Jak już donosiliśmy w sobotnim numerze „Dziennika" policja nasza przytrzymała niejakiego Maciejewskiego wraz z żoną i trojgiem dzieci którzy przybłąkali się do Chojnic. Bezdomnych Maciejewskich po przesłuchaniu w tut. sądzie puszczono na wolność. — Ciekawe dokąd się teraz udadzą?

— **I kieszonkowców nie zabrakło**. Podczas jarmarku w Chojnicach niewyśledzony dotąd kieszonkowiec skradł p. J. Gierszewskiemu z Rytla 315 zł. w gotówce, którą otrzymał za sprzedaną krowę.

— **U kobiety włosy krótkie ale język długi**. Zbyt długi język pociąga często za sobą bardzo przykre konsekwencje. Tedy zanim słowo jakieś z ust wybiegnie, należy wprzód dobrze pomyśleć, jakie ono skutki wywoła. Franciszka B. została znieważona słownie przez trzy gwałtowne niewiasty, dla których widocznie rzucenie kalumnji na bliźniego jest bardzo łatwem. W rezultacie sąd skazał Marjannę Antoninę i Katarzynę F. i F. K. każdą po 50 zł. grzywny, lub po 7 dni aresztu.

— **Apaszkę z Paryża** będziemy mogli oglądać dziś i jutro w niedzielę na ekranie kina Nowości. Obraz sam przez się bardzo ciekawy, cieszył się we wszystkich miastach wielkiem powodzeniem W roli głównej występuje słynna artystka filmowa Betty Compson.

— **Dokąd pójdziemy w niedzielę**? Urozmaicenie w wolnych chwilach stanowi sympatyczny lokal p. Kaletty w którym codziennie odbywają się koncerty. Zespół muzyczny p. Heintzego jutro jako w ostatnią niedzielę swego pobytu w Chojnicach zapowiada specjalny wieczór koncertowy. Wszelkie utwory muzyczne grane będą na życzenie Szan. gości.

W cukierni p. Radkiego koncert orkiestry braci Jakubowskich.

Cukiernia p. Grzybowskiego również tworzy miły lokal rozrywkowy. Jutro w niedzielę koncert..

Do „Wesołego Ula" którego program doborowy z p. Bernardim jako wirtuozem na ksylofonie oraz kierownikiem teatrzyku Ordońskim (Moryc słodki) zapełnia codziennie widownię po brzegi. Nowe dekoracje pędzla Orskiego budzą zrozumiałą sensację. W przygotowaniu „My chcemy chińczyka", znakomita rewja z gościnnym występem Kati Zielińskiej.

— **Bilans karnawału w Chojnicach**. W okresie ubiegłego karnawału w Chojnicach urządzono ogołem przedstawień amatorskich 9: balów, zabaw i wieczorków towarzyskich razem 36.

— **Statystyka urodzeń, ślubów i zgonów za miesiące styczeń i luty 1927** W urzędzie stanu cywilnego miasta Chojnic w czasie od 1—31 stycznia zanotowano urodzeń 38, zawarto ślubów 6 i zmarło osób 25, zaś w czasie od 1—28 lutego urodzeń 44, zawarto ślubów 8, zmarło osób 15

— **Zniżka stopy procentowej dla weksli**. Jak donoszą z Warszawy Rada Banku Polskiego obniża od 11 bm. oficjalną stopę dyskontową dla weksli z 9 proc na 8,5 proc. oraz stopę zastawową dla pożyczek terminowych i otwartych kredytów z 10,5 na 10 proc.

— **Płatnikom podatku gruntowego** przypomina się, że pierwsza rata tego podatku za rok 1927 winna być uiszczoną w terminie ustawowym t. j. w czasie od 16 lutego do 15 marca rb. Terminowe uiszczenie należności leży w interesie nie tylko Skarbu Państwa, lecz przedewszystkiem samych płatników, niezwłocznie bowiem po upływie terminu płatności t. j. z dniem 16 marca br. przystąpią władze skarbowe do przymusowego ściągnięcia pierwszej raty podatków gruntowych za rok 1927, co spowoduje znaczne koszta egzekucyjne oraz kary za zwłokę.

— **Rocznik 1904 opuszcza szeregi w marcu**. Władze wojskowe w bieżącym miesiącu zwolnią ze służby wojskowej rocznik 1904, przyczem zwalnianie rozpocznie się 15-go marca i trwać będzie do dnia 21 marca. Zwolnieni ze służby będą tylko ci, którzy zostali wcieleni do szeregów wojskowych w październiku 1925 roku gdyż w bieżącym miesiącu kończy się właśnie okres ich służby 18 miesięcznej.

— **Z targu**. Na targu w dniu dzisiejszym płacono za wieprzowinę 1,50—1,60 zł, skopowinę 1,00—1,20 zł, cielęcinę 1,00—1,20 zł, wołowinę 1,20 zł, mięso siekane 1,60 zł. Masło 2,20—2,30 zł, jaja 3,20 —3,50 zł. Ryby: liny 1,40 za ft., szczupaki 1,50, okonie 60 gr. Warzywo: kapusta 30—gr. sztukę marchew 10—15 gr. za pączek, cebula 35 gr. za litr, gruszki 40—50 gr za litr, jabłka 25—60 gr.

Z CZERSKA I OKOLICY.

Auto przejechało chłopca. (P) W piątek po poł samochód własność kupca p. Kaźmierskiego z Chojnic. przejechało chłopca Łangowskiego. Chłopiec przez uwieszenie się przy samochodzie dziwnym zbiegiem okoliczności dostał się pod koła samochodu tak, że złamane mu zostały obie nogi, winę w wypadku ponosi chłopiec sam.

Tow. Gimn. „Sokół". W wtorek dnia 15 bm. o godz. 8 wiecz. odbędzie się w lokalu Metropol miesięczne zebranie tow. Gimn. „Sokół". O liczny udział członków prosi Zarząd.

Z TUCHOLI I OKOLICY.

Oszustwo. (st) Rolnik H. z Nowej Tucholi odstawił do tutejszego „Rolnika" przeszło 1 ctr żyta. W drodze z śpichlerza do biura zmienił na pokwitowaniu liczbę 1 na 4. tak że wypłacono mu za dużo za 3 ctr. Sprawa skończy się w sądzie.

Wykazy łowieckie. (st) W miesiącu lutym wydano w tutejszem Starostwie razem 7 wykazów łowieckich i to 1 roczny i 6 bezpłatnych.

JÓZEF KORZENIOWSKI.

SPEKULANT

6)

Milcząc, wypiła panna Klara herbatę; milcząc, siadła do karety; i milcząc, jechała cały czas do popasu Około godziny dwunastej pokazała się karczma w stepie, jedynie miejsce, gdzie można było odpocząć i konie popaść. Palnął furman z bicza, ruszył tęgim kłusem i w kilkanaście minut wjechał we wrota. Wysiadły panie. Zydek otworzył im drzwi pokoju, do którego weszły prędko, nie patrząc przed siebie. Jak że rozjaśniła się twarz panny Klary, gdy spostrzegła że pokój był czysty, starannie umieciony, wykadzony, że kanapa osłana była pięknym angielskim dywanem a na środku stał stolik nakryte cieniutkim obrusem i zastawiony na trzy osoby eleganckim fajansem i szkłem najgustowniejszem. Zaledwie chorążyna i jej córka pozrzucały szuby i berlaczki, zaledwie panna Klara, spójrzawszy na te przygotowania, domyśliła się wszystkiego, stanęła przy lusterku i ugładzała swe lśniące włosy, gdy wszedł Franciszek i przyniósł na srebrnej tacy parę filiżanek herbaty. Za nim wszedł i pan August i oddał im dobry dzień Wdzięczna za tę attencją [1]) chorążyna grzecznie mu podziękowała; a twarz panny Klary jaśniała taką radością, oczy jej tak były wymowne, głos tak miękki, tak słodki, ściśnienie, choć szybkie, delikatne, ale tak nieumyślny, że inny młodzieniec na miejscu pana Augusta zapisałby tę chwilę do najszczęśliwszych w życiu. A pan August? — Pan August rachował.

[1]) atencja, attencja — uwaga, wzgląd na kogoś.

Opisywać nie będziemy całej tej podróży. Dosyć powiedzieć, że się odbyła bez przypadku; że pan August przez swój rozsądek i powagę zyskał wielki szacunek chorążyny; przez udaną bojaźliwość, przez gotowość na każde jej skinienie, przez sposób opowiadania i wybór rzeczy opowiadanych, przez maniery i owe słówka pół dosłyszane, wymawiane prędko, gdy się podawała zręczność, a w których umiał wyrazić to, czego w sercu nie było, zyskał zupełnie serce niewinnej, ale żywej i energicznej panienki. Już na drugim noclegu wyznała swej poduszeczce, że go kocha, kocha tkliwie, namiętnie, na całe życie; i nazajutrz pan August wyczytał to w jej oczach. Tak dojechali do Bałty [1]). Radził bowiem pan August, żeby jechać traktem pocztowym, choć dalszym: bo każda inna droga w tych bezludnych stepach i zimą groziła nietylko największemi niewygodami, ale i utratą życia. Nie potrzeba było dla panny Klary tak silnych argumentów, aby wybrała dalszą drogę i skłoniła do tego matkę; co było tem łatwiej, że chorążyna była delikatnego zdrowia i z natury bardzo bojaźliwa; a przytem kochając córkę nad życie, drżała o ten skarb tak drogi więce jeszcze niż o siebie. Panna Klara zaś była tak szczęśliwa, żeby gotowa była jechać do Niedolipie nietylko na Bałtę, ale nawet na Wiatkę [1]), byle tylko z matką, którą także czciła jak bóstwo, byle z panem Augustem, który opanował jej myśl i serce.

[1]) miasteczko w województwie bracławskiem, nad rzeką Kodymą, dopływem Bugu. Połowa miasteczka, leżąca na lewym brzegu Kodymy, należała już do Turcji.

Szczęśliwemu wszystko pomaga. Kiedy kto w dobrym sztosie, jak mówią, gra w bilard, nawet omyłki zapędzają żółtą bilę[2] do średniej bluzy[3]. Tak się zdarzyło i panu Augustowi. Gdy dojeżdżali do Bałty zaczął śnieg padać; a przez noc upadł tak wielki, że konie brnęły w kolano: i niepodobna było inaczej jechać jak stępo.

Stał nazajutrz pan August w oknie z panną Klarą i patrzał na ogromne zaspy śniegu, które żydki odrzucali.

— Jak my pojedziemy? — rzekła.

— Stępo, inaczej niepodobna — odpowiedział. — A spostrzegłszy, że chorążyna zajęta była jakąś dyspozycją w drugim kącie pokoju, dodał ciszej: — Czy pani to przykro, że jechać będziemy stępo i że podróż przeciągnie się dłużej?

— A długoż jeszcze droga nasza trwać będzie? — odpowiedziała, podnosząc nań oczy, w których widać było, jak chciała, żeby jak najdłużej.

— Ze trzy dni — odpowiedział pan August — a może i więcej, jeżeli jeszcze śnieg upadnie.

[1]) miasto nad rzeką Wiatką, dopływem Kamy; znane było z jarmarków.

[2]) kula bilardowa.

[3]) bluza lub łuza — jedno z sześciu zagłębień w bilardzie.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Walka z żebractwem. (st). Sąd ławniczy za uprawianie żebractwa skazał ubiegłego czwartku niejakiego Pałłinna z Rudzkiegomostu na 7 dni a syna jego na 2 dni aresztu. Z względu na beznaganną przeszłość oskarżonych kara zostanie im darowana, o ile przez dwa lata będą pilnie pracować i beznagannie się zachowywać.

Bysław. (t) (Jarmark). W środę 16 bm. przypada tutaj jarmark kramny, oraz na konie i bydło Będzie to pierwszy tegoroczny jarmark w wiosce naszej

Z POMORZA.

Grudziądz. (Samobójstwo żony lekarza). W czwartek przed południem otruła się żona lekarza dentysty p. Dzięgielewskiego. Powód samobójstwa podobno niesnaski rodzinne.

Ruch w Towarzystwach.

Związek Urzędników Kolejowych. Miesięczne zebranie odbędzie się w środę dnia 16 bm. wieczorem o godzinie 19 na sali p. Jadżewskiego. Na porządku dziennym ważne sprawy. Liczne przybycie członków potrzebne. Zarząd.

Tow. Czyt. Lud. Zebranie komitetu Tow. Czyt. Lud. odbędzie się w sobotę 12. b. m. o godz. 4-tej popoł w lokalu p. Kaletty. Na porządku obrad zjazd oświatowy T. C L. na Pomorzu, przedstawienie (teatr.) na cele T. C. L. i likwidacja spornej sprawy ogrzewanie lokalu. M. Popielowa sekr T. C. L.

Zebranie Tow. Powst. i Wojaków odbędzie się w środę dnia 16 bm. o godz, 8-mej w salce p. Jażdżewskiego. Kompletne przybycie konieczne.
Zarząd.

Tow. Gimn. „Sokół". W niedzielę 13 bm. o 3 ciej po południu ostre strzelanie w parku miejskim. Wszyscy druhowie winni brać udział. Naczelnik.

Związek Ludowo Narodowy zwołuje na niedzielę dnia 13. b. m. o godz. 13 na sali hotelu Centralnego wielkie zebranie polityczne, na którem przemawiać będą ks. sen. Bolt i poseł Sacha. O liczne stawienie się członków oraz sympatyków prosi
Zarząd.

Narodowa Chrześcj. Demokracja. Zebranie filji chojnickiej odbędzie się dziś w sobotę dn. 12 bm. o godz. 7 wiecz. w lokalu p. Kaletty. Na porządku dziennym bardzo ważne sprawy. Na zebranie przybędzie poseł Nowicki z Grudziądza. O liczne przybycie członków i sympatyków prosi Zarząd.

Najnowsze wiadomości

(Informacje własne).

Zaostrzenie się położenia w Genewie.

Z obrad genewskich. Cztery na porządku dziennym znajdujące się punkty obrad, które dotyczą wycofania wojsk francuskich z zagłębia Saary, wybór nowego prezydenta dla okręgu Saary, oraz sprawy szkolne na G. Śląsku i sprawa lotnicza zaostrzyły sytuację w łonie Rady ligi narodów. Spowodu ostatnich popisów członków rządu niemieckiego oraz Westarpa Francja okazuje wielką czujność, zaś delegaci niemieccy spowodu nacisku, wywieranego na nich z Berlina, nie są skłonni do ustępstw. Również sprawa szkół na G. Śląsku nie została rozstrzygnięta.

Pismo angielskie Times zaznacza że sprawa zagłębia Saary załatwiona zostanie w ostatecznym wypadku mieszaną okupacją franc-angielską. Niemcy będą musiały się zdecydować, czy chcą zatrzymać maleńką załogę francuską albo 800 żołnierzy francusko angielskich.

W piątek odbyły się w Genewie osobiste konferencje między Stresemanem a Zaleskim i między niemieckim sekretarzem Schubertem i ministrem czeskim Beneszem.

Minister Zaleski oświadczył korespondentowi „Tägl. Rundschau", że wszelkie pogłoski, jakoby Anglja usiłowała, skłonić Polskę do polityki antyrosyjskiej, są kłamliwe.

Król hiszpański zachorował na grypę.

Układ łotewsko-bolszewicki wywarł w Genewie bardzo przykre wrażenie. Okazuje się bowiem, że Łotwa tak samo jak Litwa zdradziła Ligę Narodów.

Ugoda między Stalinem a Trotzkim przywódcą bolszewików przyszło do skutku, spowodu czego Trotzkij mianowany został ponownie prezydentem Głównej komisji koncesyjnej i udaje się na dwumiesięczną kurację do Kaukazu.

W Chinach odbywają się zacięte walki przed Szanghajem. Pekiński minister Welington Coo oświadczył bolszewikom, że zajętych na okręcie rosyjskim „Pomiąt Lenina" kurjerów bolszewickich nie wyda przed zasądzeniem ich. Wśród kurjerów ma się znajdować bolszewicki wiceminister dla spraw zagranicznych i dla tego bolszewikom na jego wypuszczeniu tak zależy.

W Wuhu powtórzyły się zaburzenia. Za lotników urugwajskich wziętych do niewoli przez plemię marokańskie zażądano 50000 posetów okupu.

Dalsze straszne spustoszenia we Francji. Spowodu gwałtownych deszczy i powodzi zostały dotknięte dalsze okręgi w zachodniej Francji. W Tarn et Garonne zatonęło 3 ludzi wiozących żywność dla powodzian. W La Rele przerwana została tama a okolica została zalana wodą.

W okolicy Drome nastąpiły liczne osunięcia się ziemi. Pod Chatean-Saln w Lotaryngji zasypany został tor kolejowy na przestrzeni 100 metrów.

Jak donoszą z Leodjum wykoleił się w tunelu pod Chondefontaine pociąg towarowy, wskutek czego połączenie Kolonja—Paryż jest przerwane.

Miły gość. W Carogrodzie przyaresztowały władze tureckie przewodniczącego rosyjsko tureckiej korporacji handlowej Akunowa spowodu szpiegostwa.

Osobliwy prezydent państwa. Prezydent Stanów Zjedn. Ameryki Coolidge oświadczył, że prezydent Nikaraguy Diaz że chciał jeszcze więcej zaprzedać Nikaraguę, aniżeli tego sobie życzyła Ameryka.

W Uelzen przeciął pewien kierownik lokomotywy swemu synowi i sobie gardło.

Klub Zeglarski. Walne zebranie odbędzie się w środę dnia 16 bm. wiecz. o godz. 7,30 w pięknie udekorowanej salce p. Kaletty, Po zebraniu wspólne jedzenie. Poczem nastąpi wieczorek towarzyski. M. i. prologi poważne i wesołe, deklamacje oraz śpiewy.

Stowarzyszenie Chrz. Nauczycielstwa szkół Powszechnych — koło w Chojnicach. Pomorski Zarząd Okręgowy zwołuje nadzwyczajne walne zebranie koła Chojnice na sobotę, dnia, 12 marca 1927 r. na godz. 3 po poł. w sali hotelu p. Kaletty przy Rynku, celem omówienia spraw organizacyjnych oraz dla wyboru nowego zarządu. O liczny udział nauczycielstwa prosi Pomorski Zarząd Okręgowy.

(—) Alb. Nowicki prezes (—) Cez. Kalinowski sekretarz.

Redaktor odpowiedzialny: Paweł Kaszubowski
Drukiem i nakładem drukarni „Dziennika Pomorskiego."
w Chojnicach.

KONJAKI
V. S. O. P.
Jubileuszowy — Rés. Spéciale
Winiak Médicinal — Winiaki mieszane

Winkelhausen

WÓDKI — LIKIERY
Stołowa — Starka — Żytniówka
Banan — Morelówka
Grand Cardinal — Cordial Médoc

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE WINKELHAUSEN, TOW. AKC. STAROGARD - POMORZE, ZAŁ. 1846.

Teatrzyk Lit.-Art. „Wesoły Ul" pod kierown. T. Ordońskiego sala BRISTOLU
Dziś i Codziennie Nowy program
Bernardi światowej sławy wirtuoz na ksylofonie,
S. Pakulska wodewilistka
Ola Łobanowa kuplety
D. Dankowska rzeczy wesołe.
T. Ordoński !!! Moryc słodki i inni.
od godz. 8 wieczorem koncert znakomitego duetu Mazurkiewicz i Gleinert.
Uwaga !!! Nowe dekoracje! Dla wygody Sz. publiczności prosimy o wcześniejsze zamawianie miejsc

POMORSKI BANK ROLNICZY TOW. AKC. Oddział w Starogardzie
Bank Dewizowy
załatwia wszelkie operacje bankowe.
Przekazy zagraniczne. Zaświadczenia walutowe. Zakup i sprzedaż walut zagranicznych. Akredytywy pieniężne i towarowe. Inkaso weksli i frachtów. Rachunki czekowe. Wkłady złotowe (7 proc. za dziennem, 8 proc. za 2-tygodniowem, 9 proc. za miesięcznem, 10 proc. za kwartalnem, 12 procent za półrocznem wypowiedzeniem). Wkłady dolarowe. Kredyty w rachunku bieżącym i dyskontowanie weksli na dogodnych warunkach.
Tczewska 16 „POLONJA" STAROGARD Tel. 262 Adres telegraficzny: „POMBANK"

Szelak
orange, prima towar
bejce do drzewa
we wszystkich kolorach
spirytusowe i wodne oraz
oleje do polerowania
po bardzo korzystnych cenach poleca
Drogerja pod Orłem
ALEKSY WOJNOWSKI
Chojnice, Pom. Rynek 11.

Oryginalne szwedzkie wirówki do mleka

ALFA-LAVAL
były i są najlepsze.
Polecam przy 10 miesięcznej odpłacie 30 lat gwaranc i fabr
Wszelkie części zapasowe do każdego rodzaju wirówek.
Reparacje wykonuję szybko i tanio.
Pozatem polecam konwie do przewozu mleka
ALFA
Blaszki z nazwiskiem właściciela dostarcza się bezpłatnie
J. Giersch, Chojnice,
Pl. Jerzego 7.

OSZCZĘDNOŚĆ
jest podstawą dobrobytu.
Oszczędności od 1 złotego począwszy przyjmujemy i oprocentowujemy korzystnie.
Otwieramy
rachunki bieżące i czekowe.
Za zobowiązanie Powiatowej Kasy Oszczędności odpowiada powiat Chojnicki całym swoim majątkiem i całą siłą podatkową.
Powiatowa Kasa Oszczędności
Chojnice (Starostwo)
Pupilarnie pewna instytucja pod gwarancją
Tel. 16. powiatu Chojnickiego. Tel. 16.
Oszczędność i praca ludzi wzbogaca

Jak największy wybór
Tapety
Przeszło 150 gatunków na składzie, od najtańszych do najwykwintniejszych.
Kolekcja okazowa na życzenie.
Listewki do tapet, szlaki, (borty) szablony, farby, pokosty, lakiery.
Najkorzystniejsze źródło zakupu.
Drogerja i Handel Farb.
BraciaHubert właśc. Juljan Hubert
Chojnice, Pomorze. Gdańska 17,
Telefon 219. :-: rok zał. 1894.

Walne Zgromadzenie

członków BANKU LUDOWEGO Spółdzielni z odpowiedzialnością nieogr. w Chojnicach odbędzie się
w środę, dnia 30. marca 1927 roku o godz. 6-tej po poł. na sali hotelu Engla.

PORZĄDEK OBRAD:
1 Zagajenie i wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
2 Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej z czynności za rok 1926;
3 Przedłożenie i przyjęcie bilansu p. 31. 12. 1926 r. udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadz.
4 Podział zysku;
5 Uchwała z artykułu 46 Ustawy o Spółdzielniach;
6 Wybór uzupełniający członków Rady Nadzorczej;
7 Wnioski bez uchwał;
8 Zamknięcie. 590

Chojnice, dnia 8 marca 1927 r.
Rada Nadzorcza:
Leon Wagner, prezes.

Licytacja na drewnoużytkowe i opałowe

(lipy) odbędzie się **w poniedziałek, dnia 14 marca br. o godz. 10 tej prze poł. przy ul. Mickiewicza**
Magistrat.

Cukiernia i kawiarnia Radke

W niedzielę, dnia 13 marca 27 r. począwszy od godz. 4. po poł. a dziennie od godziny 8-mej wiecz.

koncert

braci Jakubowskich

B. Radke
właśc. cukierni.

Dziennie świeże pączki i ptysie. Wyborne ciastka i napoje.

KINO NOWOSCI

W sobotę o godz. 8.15 w niedzielę o 6 i 8.15

Apaszka Paryża

Wielki sensacyjno-salonowy dramat w 6 akt. opiewający tajemnicze perypetje największego szmaragda w świecie zwanego

„Zielona pokusa"

W roli głównej: Betty Compson

Rzecz dzieje się w Paryżu przed wojną i w Nowym Jorku po wojnie.

W krótce Tragedja w Lourdes Credo

W niedzielę, dnia 13. marca 27 r.

KONCERT

już od godziny 4 tej

w nowo otworzonej
Kawiarni i Cukierni
Leon Grzybowski, ulica Gdańska.

Trumny

Jak i wybicia do trumien wykonanie pierwszorzędne, mam stale na składzie po umiarkowanych cenach.

Fr. Kiedrowski
magazyn mebli i trumien
ul. Człuchowska 6. ul. Człuchowska 6.

Przetarg przymusowy

We wtorek, dnia 15 marca o godz. 4.30 po poł. sprzedam w leśnictwie Wyb. Gieldon przy Czarnieżu najwięcej dającemu za gotówkę:
około 40 centnar. kartofli
Winkowski
597 kom. sąd. Chojnice.

Przyjmię

w pensję

2 mniejszych gimnazjastów. Adres wskaże ekspedycja nin. pisma. 596

Ucznia

poszukuje mistrz zegarmistrzowsko-złotniczy
A. Gross
Chojnice, Gimnazjalna nr. 3.

Używane MEBLE

ławka ogrodowa, krzesła, stoły, szafy, kuchnia gazowa i inne rzeczy na sprzedaż.
Greve
595 ul. Dworcowa 19.

Lekcje modnych tańców

udziela
P. Gordon
Zgłosz. od godz. 8 wiecz. w hotelu Centralnym. 593

Pokój umebl.

z osobnem wejściem zaraz lub później do wynajęcia.
Warszawska 5 parter.

Dobragos podyni używa w swem gospodarstwie tylko w smaku niedoścignionej

Musztardy „Palmo"

MOUTARDE PALMO

Fabryka Musztardy „Palermo"
Poznań, ul. Szewska 7. 572

Otton Weiland Chojnice

Gdańska 3. Dworcowa 10
Tel. 188.

poleca swoje według powszechnego uznania dobre czapki dla podróżujących, dla urzędników dla wojskowych, dla uczni, dla jachtklubów i czapki sportowe. Towarzystwa otrzymują zniżkę cen. Czapki każdego rodzaju wykona się także z dostarczonego materjału. Wypychanie ptaków i zwierząt ssących.

Wózki dla dzieci

składane, Voitures de luxe.
Łóżka żelazne
do nabycia
Jan Salewski, telefon 195.

Przybory fotograficzne jak klisze, papiery, pocztówki, wywoływacze, utrwalacze, wyrofiksaż, cylindry rubinowe, wanienki kopjoramki, kąpiele chemikalje
poleca
Bracia Hubert
właśc. J. Hubert
Drogerja Artykuły fotograf.
Rok zał. 1894, Gdańska 18
telef. 219.

Urbin-Gra

Aby sprawić naszym małym przyjacielom wielką uciechę, których miljony przyzwyczajeni są do **najlepszej pasty do obuwia „URBIN"** otrzyma każdy kupujący pudełko pasty „Urbin" w czasie od 15. marca do 31. marca b. r.

bezpłatnie jedną „Urbin-Grę"

którą mogą się nasi malce zabawić dłuższy czas i tem bardzo ucieszyć.

„URBIN"
Chemiczne Zakłady Przemysłowe
Sp. z. o. odp.

Urbin czyści doskonale ... miljony trzewików.

SORNY

Do wczesnych zasiewów wiosennych

polecamy z Zamartego i ze stacyj uprawy, przez P. I. R. i W. I R. uzny:

Oryg. P. S. G. owies złote ziarno	żółty, wczesny, plon nadzwyczajny i na lżejszym gruncie.
Oryg. P. S. G. owies żółta gwiazda	żółty, plon obfity na lżejszym i średnim mokrym gruncie.
Oryg. P. S. G. owies „Ligawo"	biały, wczesny odpowiedni na lepszym i suchym gruncie.
Oryg. P. S. G. jęczmień „Gambrinus"	pełnoziarnisty odp. do browaru, na lżejszy grunt.
Oryg. P. S. G. jęczmień latowy „Nordland"	obfity 4 rzędowy jęczmień, odpowiedni dla browaru i do paszy

Ceny: przy oryg. 60 procent, przy 1 odsiewie 30 proc. więcej od najwyższych pozn. notowań, przy odbiorze poniżej 10 ctr. przy oryg. 10 procent, przy 1 odsiewie 5 procent więcej.

Oryg. P. S. G. nowe Industrje	belg żółty rodzaj.
Oryg. i 1 ods. P.S.G. „Blüchery",	najobfitsze i zawierające krochmal, szczególniej dla lekkiej ziemi, wys. w. Petkowie i Dźwierznie.
Oryg. i 1 ods. Kl. Sp. „Wohltmann"	najlepszy rodzaj Wohltmanna z najwyższą zawartością krochmalu.
Oryg. Kl. Sp. „Silesja"	odp. na piaskowym gruncie.
II. ods. P. S. G. niebieskich „Odenwalder"	żółte, nadzwyczajne jadalne kartofle

Ceny za porozumieniem.

Polsko-Niemiecka Hodowla Nasion T. z o. p.
Deutsch-Polnische Saatzuchtgesellschaft

Zamarte

p. Ogorzeliny pow. Chojnice (Pomorze) adr. telg. „Ponibona-Ogorzeliny".

MYDŁO i PROSZEK

„BLASK"

były są i będą
zawsze najlepszemi środkami
DO PRANIA

Wszelkie druki

wykonuje
Drukarnia „Dziennika Pomorskiego"